

N:o 174.

Af Herr J. E. Johansson från Westmanlands län: Angående förändrad organisation af arméen.

Då af flera Riksdagens ledamöter förslag blifvit genom motioner till Riksdagen ingifna om utvidgandet af landets försvarskrafter, och deribland om allmän värnepligt, med upphäfvande efter viss tid af den indelta stående arméen, hvarom olika åsigter finnas, såväl inom Riksdagen som hela landet; då den från Kongl. Maj:t väntade nådiga propositionen om landtförsvarets omorganisation troligen grundar sig på ett oförändradt bibehållande af den indelta arméen; och då, för att vinna det önskvärda målet, stora uppoffringar fordras af nationen, är det af största vikt, för möjligheten af frågans framgång, att eftergifter i befintliga privilegier och undantagsförhållanden göras från flera än ett håll. Till sådana räknar jag dels friheten för icke-rust- och rotehållare m. d. från att uppsätta och aflöna den indelta arméen och dels rust- och rotehållares frihet, enligt med Kongl. Maj:t och Kronan afslutade kontrakt, från skyldigheten derutöfver att med ytterligare manskap deltaga i krigstjenst. Och enär den meningen torde vara temligen allmän, att medelst den stående arméen, äfven med tillämpning af gällande beväringsslag, våra försvarskrafter äro otillräckliga emot nutidens fordringar, så fordra tillika rättvisa och billighet ett mera allmänt deltagande i de nuvarande högst ojemnt fördelade kostnaderna för försvaret, hvilket jag hoppas skall af hvarje opartisk villigt erkännas. För att kunna åstadkomma en förmedling och sammanjemkning emellan de olika åsigterna om rättigheter och skyldigheter emot fosterlandet, anser jag, att om den indelta stående arméen kommer att kvarstå, dess aflöning bör ske af statens allmänna medel. Men skyldigheten för rust- och rotehållare att bygga och lemna torp och bostäder för manskapet, der sådant hittills skett, kvarstår. Deremot, om densamma kan, efter värnepligtens införande, efter en öfvergångstid af 12 å 15 år indragas, böra rust- och rotehållare under sagda tid, i mån af manskapets afgang, erlägga en skälig vakansafgift till staten, hvilken afgift torde kunna användas till bestridande af kostnader för bildandet och aflöning af en behöflig större befälskår.

För dessa i korthet uttalade åsikter tror jag, att inom landet finnes en ganska stor opinion, och jag skulle på det högsta beklaga, om, genom en efter min tanke grundlagsvidrig, gemensam votering, värnepligtsfrågan skulle af Riksdagen bifallas, utan förmedling och billiga eftergifter för rust- och rotehållarne. Detta komme att af desamma emottagas med ett allmänt klander och ovilja, hvilket icke kan vara lyckligt och välgörande i en så vigtig fråga som fosterlandets försvar. "Enighet ger styrka" säger ett gammalt ordspråk, och hvaruti fordras enighet och styrka, om icke i den vigtigaste af alla frågor, försvaret af frihet och sjelfständighet?

På grund af hvad häruti anförts, vågar jag föreslå, att Riksdagen måtte, i sammanhang med beslut om allmän värnepligt, besluta:

1:o att, om den indelta arméen kommer att bibehållas, tillika med värnepligtens utsträckning, aflöningen till desamma måtte ske af statens allmänna medel, vid tillämpningen af värnepligtslagen, och att erforderliga medel der-till af Riksdagen beviljas;

2:o att rust- och rotehållare måtte i nämnda fall äläggas bygga och underhålla bostäder och lemna torplägenheter till det indelta manskapet, der sådant nu eger rum, men icke å andra ställen;

3:o att, om den indelta arméen, efter en öfvergångstid af 12 å 15 år efter värnepligtens antagande, indrages, en skälig vakansafgift af rust- och rotehållare erläggas i mån af manskapets afgang, under sagda tid, för bildandet och aflöning af en behöflig större befälskår.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 28 Januari 1871.

J. E. Johansson,
från Westmanland.